

Sygn. akt II C 152/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR del. Eliza Kurkowska

Protokolant Anna Budzińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 lipca 2015 r. w Warszawie

sprawy z powództwa I. T.

przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi

o zapłatę

I. umarza postępowanie w zakresie żądania 30 443 zł (trzydzieści tysięcy czterysta czterdzieści trzy złote) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11 maja 2009 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od Skarbu Państwa – Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rzecz I. T. kwotę 24 063 zł (dwadzieścia cztery tysiące sześćdziesiąt trzy złote) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 lipca 2015 r. do dnia zapłaty;

III. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

IV. stosunkowo rozdziela koszty procesu uznając, że I. T. wygrała proces w 11,37 %, a Skarb Państwa – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wygrał proces w 88,63%, pozostawiając szczegółowe rozliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku.

Sygn. akt *II C 152/11*

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 października 2009 r. (prezentata biura podawczego) I. T. wniosła o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi kwoty 211 650 zł tytułem odszkodowania wraz z kosztami procesu według norm przepisanych, w tym kosztami postępowania mediacyjnego. Wniosła również o zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

W uzasadnieniu swego stanowiska powódka wskazała, iż jest następcą prawnym L. S. - dawnego właściciela gruntu o pow. 0,1411 ha położonego w M. przy ul. (...), wchodzącego w skład działki nr (...) w obrębie 10. Podniosła, że dochodzona kwota stanowi odszkodowanie za odebranie przedmiotowej nieruchomości na mocy orzeczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 lutego 1951 r., którego wadliwość została stwierdzona decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lutego 2008 r. Uzasadniając wysokość roszczenia wskazała, że wartość rynkowa nieruchomości na dzień wydania decyzji nadzorczej wynosi 211 650 zł. Jako podstawę żądania podała art. 417¹ § 2 k.c. (pozew k. 1-2v).

Postanowieniem z dnia 3 listopada 2009 r. Referendarz Sądu Okręgowego w Warszawie oddalił wniosek powódki o zwolnienie od kosztów sądowych (postanowienie k. 15-16).

W odpowiedzi na pozew z dnia 8 czerwca 2010 r. Skarb Państwa – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wniósł o odrzucenie pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., wskazując, że droga sądowa w niniejszej sprawie jest czasowo niedopuszczalna, z uwagi na brak decyzji organu w przedmiocie odszkodowania, w wypadku gdyby podstawą roszczenia był art. 160 k.p.a. Jednocześnie pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany zakwestionował powództwo co do zasady, jak i co do wysokości. Pozwany podważył istnienie legitymacji czynnej powódki, podnosząc, że nie wykazała dokumentami stanu własności przedmiotowej nieruchomości. Podniósł także zarzut przedawnienia roszczenia na podstawie art. 442¹ k.c. (przy założeniu, iż podstawą roszczenia jest art. 417¹ § 2 k.c.) z uwagi na upływ dziesięcioletniego terminu przedawnienia od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę. Wskazał, że bieg terminu przedawnienia był zawieszony do dnia 31 sierpnia 1980 r. tj. dnia wejście w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 1980 r., nr 4, poz. 8). Pozwany podniósł, że gdyby przyjąć możliwość skutecznego dochodzenia roszczenia dopiero po rozpoczęciu przemian polityczno-ustrojowych w 1989 r., to uległoby ono przedawnieniu najpóźniej w roku 1999 r., podczas gdy powódka wystąpiła z wnioskiem o stwierdzenie nieważności orzeczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w dniu 27 grudnia 2000 r. Pozwany zakwestionował również istnienie szkody po stronie powodowej, jak również jej wysokość, wskazując iż decyzja z dnia 13 lutego 1951 r. dotyczyła odebrania gruntu, nie prowadziła natomiast do pozbawienia L. S. tytułu własności nieruchomości, nie stanowi tym samym źródła szkody. W dalszym ciągu funkcjonuje dokument z dnia 26 maja 1945 r. akt nadania ziemi. Pozwany wskazał, że stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia administracyjnego nastąpiło jedynie z uwagi na wystąpienie uchybień formalnych, nie powodując powstania szkody po stronie powódki. Podniesiono, iż powódka nie wykazała by utrata prawa własności do nieruchomości nastąpiła wskutek wydania orzeczenia z dnia 13 lutego 1951 r. (odpowiedź na pozew k. 30-37).

Pismem z dnia 23 czerwca 2010 r. powódka wniosła o oddalenie wniosku o odrzucenie pozwu, poparła żądanie pozwu oraz wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jako podstawę prawną roszczenia wskazano art. 417¹ § 2 k.c. ewentualnie art. 160 k.p.a. Zakwestionowała aby brak decyzji administracyjnej w przedmiocie odszkodowania stanowił ujemną przesłankę procesową. Podniosła, iż w dniu 19 czerwca 2009 r. organ administracyjny odmówił wypłaty odszkodowania. Zakwestionowała również by nastąpiło przedawnienie roszczenia, wskazując przy tym na czynności związane z dochodzeniem roszczenia podejmowane przez powódkę od lat 90. XX wieku. Jednocześnie podniosła, iż termin przedawnienia biegnie od chwili uprawomocnienia się decyzji nadzorczej (13 lutego 2008 r.). Zdaniem powódki, zarzut przedawnienia nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem postępowanie o odzyskanie nieruchomości przeciągało się przez 15 lat na skutek działania organów, co narusza zasady współżycia społecznego (art. 5 k.c.) (pismo powódki k. 52-64).

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2010 r., II C 843/09, Sąd odrzucił pozew ze względu na czasową niedopuszczalność drogi sądowej i orzekł o kosztach. W dniu 6 września 2010 r. powódka wniosła zażalenie na powyższe postanowienie. Pismem z dnia 15 października 2010 r. pozwany wniósł o oddalenie zażalenia w całości (postanowienie wraz z uzasadnieniem k. 122, 129-130, zażalenie k. 137-143, pismo pozwanego k. 154-156).

Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2010 r. sygn. akt I ACz 1951/10, Sąd Apelacyjny Warszawie zmienił zaskarżone postanowienie, w ten sposób, że odmówił odrzucenia pozwu, a rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawił Sądowi Okręgowemu w Warszawie w orzeczeniu kończącym postępowaniem sprawie. Sąd Apelacyjny wskazał, iż w sprawach dotyczących naprawienia szkody wyrządzonej wadliwą decyzją administracyjną wydaną przed dniem 1 września 2004 r., co do której decyzja stwierdzająca nieważność lub naruszenie prawa została wydana po tym dniu, droga sądowa jest dopuszczalna bez konieczności uprzedniego wystąpienia i rozstrzygnięcia o żądaniu odszkodowawczym w postępowaniu administracyjnym (postanowienie SA w Warszawie wraz z uzasadnieniem k. 163-168).

Pismem z dnia 18 czerwca 2011 r. powódka rozszerzyła powództwo, wnosząc dodatkowo o zasądzenie odsetek od dochodzonej kwoty od dnia 11 maja 2009 r. tj. dnia złożenia przedsądowego wezwania do dnia zapłaty (pismo powódki k. 202-203).

Na rozprawie w dniu 17 lipca 2014 r. powódka sprecyzowała, że od kwoty dochodzonej pozwem domaga się odsetek ustawowych (protokół rozprawy z dnia 17 lipca 2014 r. 00:05:53 k. 435).

Pismem z dnia 15 lutego 2015 r. powódka wniosła o zasądzenie na swoją rzecz odszkodowania w kwocie 181 207 zł, zgodnie z pierwszą opinią biegłego z dnia 28 listopada 2013 r. wydaną w sprawie wraz z odsetkami ustawowymi od 11 maja 2009 r. do dnia zapłaty. Podtrzymała wniosek o zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego (pismo powódki k. 533-547).

Na rozprawie w dniu 7 lipca 2015 r. powódka cofnęła pozew w zakresie różnicy pomiędzy kwotą pierwotnie dochodzoną a kwotą wskazaną w piśmie z dnia 15 lutego 2015 r., zrzekając się jednocześnie roszczenia w tym zakresie (protokół rozprawy z dnia 7 lipca 2015 r. – stanowisko pełnomocnika powódki 00:01:34-00:05:42 k. 604).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Nieruchomość rolna o pow. 0,2889 ha, położona w M. przy ul. (...), wchodziła w skład majątku poniemieckiego, który został przejęty na własność Skarbu Państwa na podstawie dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r., nr 3, poz. 13 – dalej: „dekret o reformie rolnej”). W wyniku podziału tego majątku, opisaną wyżej nieruchomość otrzymał L. S. na podstawie dokumentu potwierdzającego otrzymanie nadziału ziemi z dnia 26 maja 1945 r. Dokument nadania ziemi został wydany w wykonaniu dekretu o reformie rolnej, stanowił podstawę dla dokonania wpisu hipotecznego o nabyciu na własność gospodarstwa. Przedmiotowa nieruchomość wchodziła w skład działek ewidencyjnych nr (...) o pow. 0,1478 ha i nr (...) (aktualnie część działek (...)) o pow. 0,1411 ha.

Decyzją nr (...) z dnia 26 lipca 1949 r. Wojewódzka Komisja Ziemska w W. utrzymała w mocy nadział ziemi dokonany na rzecz L. S..

Orzeczeniem nr (...) z dnia 13 lutego 1951 r., Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, po rozpatrzeniu wniosku Wydziału (...) i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w W. o dokonanie weryfikacji nadania przedmiotowej nieruchomości na rzecz L. S. i przydzielenie tej działki na cele publiczne (przedszkole), uchylił decyzję z dnia 26 lipca 1949 r., a nieruchomość została odebrana L. S. i oddana do dyspozycji władz ziemskich. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych uznał, iż L. S. nie spełniał warunków do nadania mu przedmiotowej nieruchomości rolnej na podstawie przepisów dekretu o reformie rolnej. W podstawie prawnej decyzji Minister powołał się na art.101 rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 22 marca 1928 r., zaś w uzasadnieniu organ naczelny podał, że „ w granicach miast nie można nikomu przyznawać na własność nieruchomości, które mogą być w przyszłości potrzebne na cele użyteczności publicznej” (odpis potwierdzenia nadziału ziemi – pismo Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych k. 90; odpis decyzji Wojewódzkiej Komisji Ziemskiej w W. k. 91, dane wynikające z: decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lutego 2008 r. k. 4-5v; wyroku WSA w Warszawie k. 38-41; pisma Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 czerwca 2009 r. k. 68, z pisma Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej k. 79-80, pisma Urzędu Wojewódzkiego w C. k. 83-85, wypis z rejestru gruntów k. 216-227, mapa z projektem podziału działek k. 228, dane wynikające z opinii biegłego A. Z. (1) k. 247).

Przedmiotowa nieruchomość na dzień 13 lutego 1951 r. była przeznaczona na cele rolnicze (okoliczność niesporna, dane k. 247).

Przedmiotowa nieruchomość na podstawie umowy użytkowania wieczystego z dnia 30 kwietnia 1971 r. została oddana w użytkowanie wieczyste na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w M.. Nieruchomość ta została zabudowana budynkami wielorodzinnymi. Dla części lokali zostało ustanowione spółdzielcze własnościowe prawo do lokali, zbyte

w trybie umów cywilnoprawnych (okoliczności niesporne, dane wynikające z wypisów z rejestru budynków i gruntów k. 218-227).

L. S. zmarł w dniu 8 grudnia 1976 r. Postanowieniem z dnia 14 stycznia 1994 r., sygn. akt I Ns 434/93, Sąd Rejonowy w Mławie stwierdził, że spadek po L. S. na podstawie ustawy nabyli żona S. S. (1) oraz synowie E. S. i S. S. (2) po 1/3 części każdy z nich. Tym samym postanowieniem Sąd stwierdził, że spadek po S. S. (1) z domu W., zmarłej w dniu 25 kwietnia 1993 r., na podstawie testamentu nabyła wnuczka I. S. w całości. Postanowieniem z dnia 3 listopada 1993 r., sygn. akt I Ns 603/93, Sąd Rejonowy w Otwocku stwierdził, że spadek po S. S. (2) zmarłym w dniu 26 maja 1988 r. na podstawie ustawy nabyły żona J. S. i córka I. S. w 1/2 części każda z nich. Postanowieniem z dnia 3 lipca 2007 r., sygn. akt I Ns 276/07 Sąd Rejonowy w Mławie stwierdził, że spadek po E. S. zmarłym w dniu 1 kwietnia 2003 r. na podstawie ustawy nabyła bratanica I. T. w całości. Postanowieniem z dnia 15 września 2008 r., sygn. akt I Ns 870/08, Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w W. stwierdził, że spadek po J. K. zmarłej w dniu 22 maja 2007 r. nabyła na mocy testamentu własnoręcznego córka I. T. w całości (kserokopia postanowienia SR w Mławie k. 8, 10; kserokopia postanowienia SR w Otwocku k. 9; kserokopia postanowienia SR dla Warszawy W. w W. k.11).

Pismem z dnia 27 września 1993 r. I. S. zwróciła się do Urzędu Rejonowego w M. o zwrot nieruchomości położonej w M. przy ul. (...) (dawniej ul. (...)) (odpis pisma I. S. k. 73).

Pismem z dnia 16 marca 1994 r. I. S. zwróciła się do Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa o uchylenie orzeczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 lutego 1951 r. Wniosek został przekazany Ministrowi Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Pismem z dnia 8 grudnia 1994 r. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej rozpoznał odmownie wniosek I. S.. W dniu 24 stycznia 1995 r. I. S. zwróciła się do Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z wnioskiem o zwrot nieruchomości położonej w M. przy ul. (...) lub przyznania odszkodowania za przejęcie tej nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa. W piśmie z dnia 6 lutego 1995 r. Urząd Wojewódzki w C. wskazał I. S., że na skutek orzeczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 lutego 1951 r. „objęta sporem działka stała się własnością Skarbu Państwa, a następnie została przekazana w użytkowanie wieczyste na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w M., obecnie właścicielem gruntów obejmujących m.in. przedmiotową działkę jest Gmina Miejska w M.” (informacje zawarte w pismach: I. S. k. 74, 75-76, Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej k. 77, 79-80, 89, Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa k. 82, Urzędu Wojewódzkiego w C. k. 83-85, 86--88).

W dniu 27 grudnia 2000 r. powódka złożyła wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 lutego 1951 r. (kserokopia wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji k. 92-96, okoliczność niesporna).

Decyzją z dnia 29 kwietnia 2003 r. nr GZgn-051/613-142/00, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi odmówił stwierdzenia nieważności orzeczenia z dnia 13 lutego 1951 r. Wskutek ponownego rozpoznania sprawy, na wniosek I. T., decyzją z dnia 24 lipca 2003 r., nr GZgn-051-613-80/03, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi utrzymał w mocy decyzję z dnia 29 kwietnia 2003 r. W wyniku zaskarżenia powyższego orzeczenia, Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wyrokiem z dnia 29 czerwca 2004 r., sygn. akt IV SA 3371/03, uchylił decyzję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 lipca 2003 r. wraz z decyzją ją poprzedzającą z dnia 29 kwietnia 2003 r. (kserokopie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 kwietnia 2003 r. oraz z 24 lipca 2003 r. k.104-109, kserokopia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy k. 102-103, kserokopia wyroku WSA w Warszawie wraz z uzasadnieniem k. 38-41, k. 110-113).

W dniu 28 lutego 2008 r. decyzją nr (...) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi stwierdził nieważność orzeczenia z dnia 13 lutego 1951 r. uchylającego decyzję Wojewódzkiej Komisji Ziemskiej w W. z dnia 26 lipca 1949 r. w przedmiocie nadania L. S. nieruchomości o pow. 0,2889 ha, położonej w M. przy ul. (...), w części dotyczącej pow. 0,1478 ha, stanowiącej działkę nr (...) w obrębie 10 miasta M.. Jednocześnie stwierdził, że orzeczenie z dnia 13 lutego 1951 r. w części dotyczącej nieruchomości o pow. 0,1411 ha, położonej w M. przy ul. (...), wchodzącej w skład działki nr (...) (aktualnie część działek (...)) w obrębie 10 o pow. 7,3369 ha, zostało wydane z rażącym naruszeniem prawa, jednak nie można stwierdzić jego nieważności, ponieważ nastąpiły nieodwracalne skutki prawne. W uzasadnieniu wskazano,

że działka nr (...) została oddana w użytkowanie wieczyste Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w M. na podstawie umowy z dnia 30 kwietnia 1971 r. Nieruchomość jest zabudowana budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi, stanowiącymi własność spółdzielni. Dla części lokali zostało ustanowione spółdzielcze własnościowe prawo do lokali, zbyte w trybie umów cywilnoprawnych (kserokopia decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lutego 2008 r. k. 4-5v, mapa projektu podziału działek k. 228, dane wynikające z opinii biegłego A. Z. k. 247).

Wyrokiem z dnia 2 marca 2009 r., sygn. akt I C 3/09, Sąd Rejonowy w Mławie uzgodnił treść księgi wieczystej KW nr (...), dla zabudowanej działki gruntu położonej w M. przy ul. (...), dz. ew. nr 255 o pow. 0,1478 ha. Jako właściciela w/w nieruchomości w miejsce Gminy Miejskiej M. wpisano I. T.. Orzeczenie jest prawomocne. Na mocy umowy sprzedaży warunkowej z dnia 27 marca 2009 r. oraz umowy przeniesienia własności I. T. sprzedała zabudowaną nieruchomość położoną w M. przy ul. (...), stanowiącą działkę oznaczoną numerem (...) o powierzchni 0,1478 ha za cenę 130 000 zł (informacje zawarte w treści warunkowej umowy sprzedaży - sporządzonej w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) z dnia 27 marca 2009 r. przez B. C. notariusza w Kancelarii Notarialnej w M. k. 324-329, kserokopia aktu notarialnego z dnia 9 kwietnia 2009 r. k. 330-333).

Pismem złożonym w dniu 11 maja 2009 r. I. T. zwróciła się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wypłatę odszkodowania w kwocie 211 650 zł za szkodę, którą poniosła wskutek stwierdzenia, że decyzja z dnia 13 lutego 1951 r. została wydana z rażącym naruszeniem prawa. Pismem z dnia 19 czerwca 2009 r., nr GZgn-057-613-44/09, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi odmówił wypłaty odszkodowania za część działki położonej w M. przy ul. (...), o pow. 0,1411 ha, stanowiącej działkę nr (...), obręb 10. W dniu 3 sierpnia 2009 r. I. T. złożyła wniosek o zawezwanie Skarbu Państwa do próby ugodowej, wnosząc o dokonanie wypłaty przez Skarb Państwa na swoją rzecz odszkodowania w związku z wydaniem decyzji z dnia 13 lutego 1951 r. Do zawarcia ugody nie doszło (kserokopia przedsądowego wezwania do zapłaty k. 6-7, odpis pisma Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi k. 68; akta VI Co 1278/09 – wniosek k. 1-2, odpowiedź na wniosek k. 25, protokół posiedzenia jawnego k. 26).

Zgodnie z wypisem z rejestru gruntów z dnia 21 czerwca 2011 r., Gmina Miejska M. jest właścicielem nieruchomości gruntowej obejmującej działki ewidencyjne (...), obręb 10 w M., na której są posadowione wielorodzinne budynki mieszkaniowe będące własnością Spółdzielni Mieszkaniowej (...) bądź osób fizycznych wymienionych w wypisie z rejestru budynków (wypisy z rejestru gruntów i budynków k. 216-228).

Zgodnie z opinią biegłego z zakresu (...) z dnia 12 marca 2012 r. wartość nieruchomości o pow. 0,1411 ha w M. przy ul. (...), wchodzącej w skład działki nr (...) (aktualnie część działek (...)), w obrębie 10, wynosiła 20 082 zł według przeznaczenia na cele rolne, zaś według przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową wartość w/w nieruchomości wynosi 177 609 zł obliczoną według podejścia porównawczego metodą porównywania parami. Zgodnie z pisemną opinią uzupełniającą biegłego A. Z. (1) z dnia 28 listopada 2013 r. wartość wskazanej nieruchomości według przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną w podejściu porównawczym wynosiła 181 207 zł. Obecnie przedmiotowa nieruchomość położona jest w atrakcyjnym miejscu, na obrzeżach centrum miasta (mapa projektu podziału działek k. 228, opinia biegłego z zakresu (...) z dnia 12 marca 2012 r. k. 245-277, protokół rozprawy z dnia 16 października 2012 r. ustna opinia uzupełniająca A. Z. (1) 00:05:58-00:55:50 k. 310-311, pisemna opinia uzupełniająca biegłego A. Z. (1) z dnia 28 listopada 2013 r. k. 377-393, protokół rozprawy z dnia 17 lipca 2014 r. ustna opinia uzupełniająca A. Z. (1) 00:08:57-00:24:15 k. 436).

Wartość nieruchomości o pow. 0,1411 ha położonej w M. przy ul. (...), wchodzącej w skład działki nr (...) (aktualnie część działek (...)), w obrębie 10, według stanu i przeznaczenia nieruchomości na dzień wydania decyzji z dnia 13 lutego 1951 r. (tj. na cele rolne) oraz cen aktualnych wynosi 24 063 zł (pisemna opinia uzupełniająca A. Z. (1) z dnia 22 września 2014 r. k. 466-475, pisemna opinia uzupełniająca A. Z. (1) z dnia 23 grudnia 2014 r. k. 512-515, protokół rozprawy z dnia 7 lipca 2015 r. ustna opinia uzupełniająca A. Z. (1) 00:07:55-00:25:56 k. 605-607).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów dołączonych do akt niniejszej sprawy, w tym na decyzjach administracyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o nr: GZgn-051/613-142/00, GZgn-051-613-80/03, GZgn-051/613-64/04, wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W., sygn. akt IV SA 3371/03, aktach

postępowania pojednawczego VI Co 1278/09, postanowieniach dotyczących spadkobrania: Sądu Rejonowego w Mławie, sygn. akt I Ns 434/93, I Ns 276/07; Sądu Rejonowego w Otwocku, sygn. akt I Ns 603/93; Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w W., sygn. akt I Ns 870/08. Sąd uznał przedmiotowe dokumenty za wiarygodne, albowiem ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich z urzędu. Dowody z dokumentów w postaci decyzji administracyjnych, korzystając z materialnej mocy dowodowej wynikającej z art. 244 k.p.c., stanowią dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Zgodnie zaś z art. 364 k.p.c. Sąd był związany prawomocnymi postanowieniami o stwierdzenie nabycia spadku.

W toku postępowania przeprowadzono również dowód z opinii biegłego ds. (...), w tym: opinię pisemną z dnia 12 marca 2012 r., opinię ustną z dnia 16 października 2012 r., pisemną opinię uzupełniającą z dnia 28 listopada 2013 r. oraz ustną opinię uzupełniającą z dnia 17 lipca 2014 r. Operaty szacunkowe mogą być wykorzystywane do celu, dla którego zostały sporządzone, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia o ile nie zostaną zaktualizowane (art. 156 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami Dz.U.2015.782 tekst jedn.). W ocenie Sądu, wszystkie opinie biegłego A. Z. (1) sporządzone w toku postępowania były wiarygodne, gdyż były spójne i logiczne, a zatem mogły stanowić podstawę dokonanych ustaleń faktycznych. Podkreślić należy, że ostatecznie strony nie kwestionowały wniosków opinii biegłego, a spór opierał się na tym czy wartość nieruchomości należy ustalać według przeznaczenia rolnego (tak strona pozwana) czy też według przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną (tak strona powodowa). Ta zaś okoliczność, jako kwestia prawna, będzie przedmiotem rozważań w dalszej części uzasadnienia.

W toku postępowania Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania powódki I. T. zgodnie z wnioskiem strony powodowej z pisma z dnia 23 czerwca 2010 r. /k.54/. Podnieść jednak należy, że zeznania powódki nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Strona powodowa zgłosiła ten wniosek celem wykazania, że długotrwałe postępowanie administracyjne ewentualnie powodujące przedawnienie roszczenia stanowi naruszenie art. 5 k.c. Podkreślić jednak należy, co zostanie omówione w dalszej części uzasadnienia, że zdaniem Sądu nie doszło do przedawnienia roszczenia powódki. Tym samym bezzasadne było rozważanie art. 5 k.c. w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Postępowanie w zakresie różnicy pomiędzy kwotą pierwotnie dochodzoną przez I. T. od Skarbu Państwa (211 650 zł), a kwotą wskazaną w piśmie powódki z dnia 15 lutego 2015 r. (181 207 zł), tj. 30 443 zł wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty, podlegało umorzeniu. Powódka cofnęła bowiem w tym zakresie pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia na rozprawie w dniu 7 lipca 2015 r. Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I wyroku.

W pozostałym zakresie żądanie pozwu zasługiwało na uwzględnienie w części.

W pierwszej kolejności należało odnieść się do najdalej idącego zarzutu pozwanego, tj. zarzutu braku legitymacji czynnej po stronie powódki. Strona pozwana w odpowiedzi na pozew zarzuciła, że powódka nie przedstawiła dowodów na okoliczność przysługiwania jej poprzednikowi prawnemu własności nieruchomości.

Zdaniem Sądu zarzut braku legitymacji czynnej powódki nie zasługiwał na uwzględnienie. W ocenie Sądu, ze zgromadzonych w sprawie dowodów jednoznacznie wynika, że powódka była spadkobierczynią L. S., który na mocy aktu z dnia 26 maja 1945 r. otrzymał nadział ziemi o pow. 0,2889 ha położonej w M. przy ul. (...). Jego prawo do nieruchomości zostało następnie potwierdzone decyzją Wojewódzkiej Komisji Ziemskiej w W. z dnia 26 lipca 1949 r. Tożsame ustalenia poczynił Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w toku postępowań administracyjnych oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w toku postępowania sądowo-administracyjnego. Z powyższego wynika, iż powódka, jako następcą prawny dawnego właściciela spornej nieruchomości, była legitymowana czynnie do wystąpienia z powództwem w niniejszej sprawie. Wykazała bowiem, że L. S. przysługiwało prawo własności przedmiotowej nieruchomości, które, zdaniem powódki, jej dziadek w sposób bezprawny utracił.

Z podstawy faktycznej żądania pozwu i dalszych pism procesowych wynika, iż powódka w toku niniejszego postępowania domagała się przyznania odszkodowania za szkodę jakiej doznała (jako następcą prawny L. S.) na skutek wydania decyzji przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 lutego 1951 r., mocą której została uchylona decyzja Wojewódzkiej Komisji Ziemskiej z dnia 26 lipca 1949 r. utrzymująca w mocy nadanie ziemi dziadkowi powódki z dnia 26 maja 1945 r. oraz w wyniku której przedmiotowa nieruchomość została odebrana L. S. i oddana do dyspozycji władz ziemskich. Powódka wskazała, że decyzją z dnia 28 lutego 2008 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi stwierdził nieważność decyzji w części dotyczącej powierzchni 0,1478 ha, obecnie stanowiącej działkę nr (...) w obrębie 10 miasta M., a części dotyczącej nieruchomości o powierzchni 0,1411 ha wchodzącej w skład działki nr (...) stwierdzono, że orzeczenie zostało wydane z rażącym naruszeniem prawa, jednakże nie można stwierdzić jego nieważności gdyż wywołało ono nieodwracalne skutki prawne. W toku postępowania powódka wskazywała alternatywnie, iż dochodzi odszkodowania w oparciu o art. 417¹ § 2 k.c. ewentualnie art. 160 k.p.a.

W ocenie Sądu formalnoprawną podstawą dochodzonych w niniejszej sprawie roszczeń jest art. 160 § 1 k.p.a. Zgodnie z jego brzmieniem stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.a. albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji służy roszczenie o odszkodowanie, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie. Przepis ten został uchylony przez art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692) z dniem 1 września 2004 roku, ale mimo zmiany regulacji i uchylenia tego przepisu, zgodnie z brzmieniem art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku, będzie on miał zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, gdyż do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy dotychczasowe w brzmieniu obowiązującym do dnia jej wejścia w życie. Orzeczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych zostało wydane przed dniem 1 września 2004 roku (13 lutego 1951 r.), czyli przed uchyceniem art. 160 k.p.a. To implikuje przyjęcie przez Sąd za podstawę prawną żądania zgłoszonego przez powódkę właśnie uchylone przepisy art. 160 k.p.a. Zgodnie z art. 5 ustawy z 2004 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 162, poz. 1692) wprowadzającej nowe regulacje dotyczące odpowiedzialności za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem władzy publicznej, zmiany nią wprowadzone nie mają zastosowania do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed wejściem w życie ustawy. W tym zakresie stosuje się bowiem przepisy art. 417, 419, 420, 420¹ k.c. oraz art. 153, 160, 161 § 5 k.p.a. w brzmieniu dotychczasowym (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 lipca 2005 r., IV CK 52/05). Ostatecznie kwestię tę przesądził Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu z dnia 31 marca 2011 roku wskazując, że do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed dniem 1 września 2004 roku, której nieważność lub wydanie z naruszeniem art. 156 § 1 k.p.a. stwierdzono po tym dniu, ma zastosowanie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a., a zatem z pominięciem administracyjnego trybu dochodzenia odszkodowania (III CZP 112/10, OSNC 2011/7-8/75).

Zgodnie z brzmieniem art. 160 § 2 k.p.a. do odszkodowania stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem art. 418 tego kodeksu.

Przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej jest powstanie szkody oraz istnienie normalnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zdarzeniem, które ją wywołało.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 lutego 2004 roku (II CK 433/02, LEX nr 163987) stwierdzenie, że decyzja wydana została z naruszeniem prawa, przesądza o odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę poniesioną w wyniku wadliwej decyzji. Artykuł 160 § 1 k.p.a. stanowi bowiem samodzielną, wyłączną podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę będącą następstwem wydania decyzji rażąco naruszającej prawo lub nieważnej. Wiąże ono jednakże Sąd o tyle tylko, o ile stanowi wypełnienie podstawowej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej przewidzianej w art. 160 § 1 k.p.a.; nie przesądza natomiast w sposób wiążący dla sądu o istnieniu normalnego związku przyczynowego pomiędzy wadliwą decyzją a dochodzoną szkodą. Każdorazowo, dla stwierdzenia istnienia przesłanki normalnego związku przyczynowego pomiędzy wadliwą decyzją a dochodzoną szkodą, nieodzowne jest przeprowadzenie oceny, o której mowa w art. 361 § 1 k.c., czy szkoda nastąpiłaby także wtedy, gdyby zapadła decyzja zgodna z prawem.

Powódka upatrywała źródła szkody w wydaniu orzeczenia z 1951 r., na skutek którego jej poprzednikowi prawnemu „odebrano nieruchomości i przekazano do dyspozycji władz ziemskich”. Jako szkodę wskazała wartość przedmiotowej nieruchomości. Pozwany podnosił w toku postępowania, iż powódka nie wykazała by utrata prawa własności do spornej nieruchomości nastąpiła wskutek wydania orzeczenia z 1951 r. Jednocześnie wskazywał, iż w/w orzeczenie nie zawiera rozstrzygnięcia w przedmiocie własności ziemi, zatem tytuł prawny do spornej nieruchomości (akt nadania ziemi), nadal pozostaje w obrocie prawnym. Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się zatem do ustalenia, czy w wyniku wydania przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych orzeczenia z dnia 13 lutego 1951 r. poprzednik prawny powódki utracił własność spornej nieruchomości, a w konsekwencji poniósł szkodę.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że sporną nieruchomość przydzielono L. S. na podstawie dokumentu nadania ziemi z dnia 26 maja 1945 r. Decyzją z dnia 26 lipca 1949 r. Wojewódzka Komisja Ziemska w W. utrzymała w mocy w/w akt. Zgodnie z § 33 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 nr 10 poz. 51) dokument nadania stanowi tytuł własności nadanej działki i jest podstawą dla dokonania wpisu prawa własności w księgach hipotecznych. Orzeczeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 lutego 1951 r. uchylono decyzję Wojewódzkiej Komisji Ziemskiej z dnia 26 lipca 1949 r. i jednocześnie przedmiotową nieruchomość odebrano L. S., oddając ją do dyspozycji władz ziemskich, aby ją przeznaczyć na cel użyteczności publicznej /k.4v-5/. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że nie uchylono dokumentu nadania ziemi, który stanowił tytuł własności L. S.. Zdaniem Sądu, brak formalnego uchylecia aktu nadania ziemi nie oznacza, że L. S. nie utracił własności przedmiotowej nieruchomości. Zważywszy bowiem należy, że z treści decyzji Ministra z 1951 r. jednoznacznie wynika, że nieruchomość tą mu odebrano i oddano do dyspozycji władz ziemskich, aby ją przeznaczyć na cel użyteczności publicznej (przedszkole). Ponadto, ta nieruchomość została faktycznie przejęta przez Skarb Państwa (władze ziemskie). Działka (...) umową z dnia 30 kwietnia 1971 r. została oddana w użytkowanie wieczyste na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w M.. Oczywistym jest, że gdyby przedmiotowa nieruchomość pozostała własnością L. S. to niemożliwie byłoby ustanowienie użytkowania wieczystego na nieruchomości, której właścicielem nie jest Skarb Państwa czy jednostka samorządu terytorialnego. Obecnie właścicielem przedmiotowej nieruchomości w wyniku komunalizacji jest Gmina Miejska M.. Na nieruchomości zabudowane są budynki mieszkalne wielorodzinne, które stanowią własność Spółdzielni, a dla części lokali zostało ustanowione spółdzielcze własnościowe prawo do lokali, zbyte w trybie umów cywilnoprawnych. Z wypisów z rejestru budynków wynika, że obecnie poza spółdzielnią również niektórym osobom fizycznym przysługuje prawo własności w budynku, co wskazuje na wyodrębnienie własności lokali na rzecz tych osób. Zdaniem Sądu, faktyczne odebranie nieruchomości L. S. i oddanie jej do dyspozycji władz ziemskich, ustanowienie użytkowania wieczystego na nieruchomości wskazują, że doszło do utraty prawa własności przez L. S.. Zdaniem Sądu, wbrew twierdzeniom pozwanego, konsekwencją wydania orzeczenia z 1951 r. była utrata własności przedmiotowej nieruchomości przez poprzednika prawnego powódki. Był to bowiem element inicjujący cały proces – wydanie orzeczenia, następnie faktyczne przejęcie nieruchomości przez „władze ziemskie” i uregulowanie stanu prawnego poprzez wpisanie Skarbu Państwa jako jej właściciela. Pozbawienie L. S. własności przedmiotowej nieruchomości, a następnie przejście własności nieruchomości na Skarb Państwa i w wyniku komunalizacji na Gminę Miejską M. miało swe pierwotne źródło w orzeczeniu z 1951 r. Treść decyzji i działania podjęte na jej podstawie przez organy administracyjne miały dla powódki skutki w sferze praw majątkowych. Powyższe prowadzi do wniosku, iż pomiędzy orzeczeniem wydanym przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych - wydanym z naruszeniem prawa - a uszczerbkiem majątkowym powódki w postaci definitywnej utraty prawa własności nieruchomości zachodzi logiczny i adekwatny związek przyczynowy, który skutkuje powstaniem odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. W ocenie Sądu, należy zgodzić się ze stanowiskiem powódki, iż zdarzeniem, w wyniku którego w majątku powódki wystąpiła szkoda było wydanie orzeczenia administracyjnego Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 lutego 1951 r. Zatem właśnie to orzeczenie stanowiło pierwotne źródło szkody. W ocenie Sądu, powódka wykazała w toku postępowania fakt poniesienia szkody na skutek wydania kwestionowanej decyzji dekretowej oraz związek przyczynowy między tą decyzją, a poniesioną szkodą. Szkoda jakiej doznała powódka w rozpatrywanej sprawie stanowi zatem wartość przejętej przez „władze ziemskie” nieruchomości, która nie weszła do majątku powódki.

Wobec ustalenia okoliczności poniesienia szkody konieczne było ustalenie kryteriów według jakich należało oszacować wartość nieruchomości, a tym samym wysokość doznanej szkody.

Dokument nadania ziemi został wydany na podstawie dekretu o reformie rolnej. Przeprowadzenie reformy rolnej miało przede wszystkim na celu tworzenie nowych oraz „upełnorolnienie” istniejących gospodarstw rolnych. W ramach reformy rolnej rezerwowano również tereny pod rozbudowę miast i dla szkół (art. 1 ust. 2 dekretu o reformie rolnej). Nadania ziemi na rzecz obywateli były zatem związane wyłącznie z działalnością rolną, takie miało być również dalsze przeznaczenie przydzielanych gruntów.

W ocenie Sądu, ustalając wysokość szkody należało uwzględnić przeznaczenie nieruchomości według stanu z chwili wydania wadliwej decyzji. Sąd podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2013 r. V CSK 388/12 (nie publ.), zgodnie z którym w razie stwierdzenia wadliwości decyzji nacjonalizacyjnej, gdy nieruchomość nie może być zwrócona z racji nieodwracalnych skutków decyzji, miarodajny jest stan w chwili wydania decyzji nacjonalizacyjnej. Z uzasadnienia tego wyroku wynika, że „stan nieruchomości obejmuje także jej przeznaczenie”. W sprawie tej ustalono, że po bezprawnym przejściu nieruchomości ziemskiej przez Skarb Państwa została ona następnie podzielona na działki budowlane. Sąd Najwyższy nie podzielił stanowiska Sądów meriti, że „odszkodowanie należne powódce powinno uwzględniać obecną wartość nieruchomości, w tym aktualne przeznaczenie gruntów pod budownictwo”. Stanowisko, zgodnie z którym rozmiar szkody w związku z utratą użytkowania wieczystego ustala się według stanu nieruchomości w czasie wydania wadliwej decyzji administracyjnej i na podstawie cen z chwili orzekania, znalazło się także w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2008 r. I CSK 472/07 (nie publ.) oraz w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2010 r. I CSK 678/09 (nie publ.), tak też wyrok z dnia 14 czerwca 2013 r. V CSK 388/12 *legalis* nr 669974, z dnia 12 grudnia 2013 r. V CSK 81/13, *lex* nr 1421824, z dnia 14 marca 2014 r. III CSK 152/13, *lex* nr 1463869, z dnia 9 października 2014 r. I CSK 695/13, *lex* nr 1545027. Zdaniem Sądu, wbrew twierdzeniom strony powodowej podnoszonym w piśmie z dnia 15 lutego 2015 r., pojęcie „stan nieruchomości” (stan utraconego elementu majątkowego) nie oznacza definicji legalnej przewidzianej w art. 4 pkt 17 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Definicję tą sformułowano na potrzeby wspomnianej ustawy. Przeznaczenie planistyczne nieruchomości należy postrzegać jako element (cechę) ogólnego stanu nieruchomości obok jej stanu faktycznego (tak też SN w wyroku z dnia 12 marca 2015 r. I CSK 467/14 nie publ., wyrok SN z dnia 12 grudnia 2013 r. V CSK 81/13 *lex* nr 1421824). Poprzednik prawny powódki utracił bowiem definitywnie nieruchomość mającą nie tylko określone parametry fizyczne i geodezyjne, ale także określone przeznaczenie.

Z akt sprawy wynika, że przedmiotowa nieruchomość w dacie wydania wadliwej decyzji miała przeznaczenie rolne, stąd też ustalając wysokość należnego odszkodowania należało ustalić wartość nieruchomości przy przyjęciu, że byłaby ona wykorzystywana na cele rolne. Zgodnie z opinią biegłego A. Z. (1) wartość ta wynosi 24 063 zł. Stąd też taką kwotę należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda (punkt II wyroku).

W toku postępowania pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia (art. 442¹ k.c.), wskazując, iż powódka pozostawała bezczynna aż do 2000 r., gdy wystąpiła do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o stwierdzenie nieważności orzeczenia dekretowego. Powyższy zarzut opierał się na założeniu, iż podstawą roszczenia jest art. 417¹ § 2 k.c. W ocenie Sądu podnoszony zarzut nie był skuteczny przede wszystkim ze względu na to, iż podstawą roszczenia był art. 160 k.p.a. Zgodnie z art. 160 § 6 k.p.a. termin przedawnienia rozpoczyna swój bieg z dniem, w którym stała się ostateczna decyzja, w której organ stwierdził, w myśl art. 158 § 2 k.p.a., że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.a. lub jest nieważna. Żadne inne okoliczności, w tym wiedza o szkodzie lub jej zakresie nie mają znaczenia przy badaniu, czy rozpoczął bieg termin przedawnienia na gruncie wskazanego przepisu. Decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi stwierdzająca wadliwość orzeczenia z 1951 r. została wydana w dniu 28 lutego 2008 r. Pozew w niniejszej sprawie wpłynął do tut. Sądu w dniu 21 października 2009 r. Oznacza to, że powódka nie uchybiła 3-letniemu terminowi przedawnienia przewidzianemu w art. 160 § 6 k.p.a. Jedynie na marginesie należy wskazać, iż powódka nie pozostawała bezczynna w dochodzeniu swych roszczeń, już w piśmie z dnia 16 marca 1994 r. wniosła bowiem o uchylenie orzeczenia dekretowego, które zainicjowało postępowanie administracyjne.

Od przyznanej kwoty zasądzone odsetki ustawowe od następnego dnia po dniu wyrokowania do dnia zapłaty. O stanie opóźnienia można bowiem mówić wówczas, gdy zobowiązany znał wszystkie obiektywnie istniejące okoliczności pozwalające mu racjonalnie ocenić zasadność i wysokość zgłoszonego roszczenia. Wartość spornej nieruchomości została ustalona na podstawie opinii biegłego zgodnie ze stanem i przeznaczeniem z 1951 r., według cen aktualnych. Biegły podtrzymał swoją opinię z dnia 22 września 2014 r. na rozprawie w dniu 7 lipca 2015 r. Ustalając wartość nieruchomości biegły uwzględnił aktualne ceny nieruchomości, stąd brak było podstaw by zasądzać odsetki od daty wcześniejszej, w szczególności od dnia 11 maja 2009 r. jak chciała powódka. Zgodnie z art. 363 § 2 k.c. jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nie zachodzą szczególne okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie za podstawę cen z daty wcześniejszej niż data wyrokowania. Ustalenie wysokości odszkodowania na podstawie cen z daty wyroku przemawia za zasądzeniem odsetek od tej daty, ponieważ ostatecznie w tym dniu kształtuje się wysokość odszkodowania (tak Sąd Najwyższy przykładowo w wyroku z dnia 12 października 2011 r., II CSK 82/11, niepublikowany, z dnia 07 lipca 2011 r. II CSK 635/10, z dnia 14 marca 2014 r., III CSK 152/13, niepublikowany). Stanowisko to Sąd orzekający podziela. Z tym dniem pozwany miał wiedzę na temat wszystkich okoliczności niezbędnych do zaspokojenia roszczenia. Z tego też względu dopiero od dnia następnego po dniu wydania wyroku powstanie stan ewentualnego opóźnienia pozwanego w zapłacie zasądzonej na rzecz powódki kwoty (art. 481 § 1 k.c.). Mając powyższe na uwadze, zasądzone od Skarbu Państwa – Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rzecz I. T. kwotę 24 063 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie oddalając powództwo (pkt II i III wyroku).

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielając koszty procesu. Sąd uznał, iż I. T. wygrała proces w 11,37%, a Skarb Państwa – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wygrał proces w 88,63%. W oparciu o art. 108 § 1 k.p.c. Sąd pozostawił szczegółowe rozliczenie kosztów referendarzowi sądowemu (pkt IV wyroku).

Z/ odpis wyroku i uzasadnienia proszę doręczyć pełnomocnikowi powódki R. T. i Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.